

Balázs Attila

Pár őszinte mondat József Attiláról

(szubjektív szövegkoszorú)

Mottó: *egy másik költőt szabadon parafrázálva: nem tudhatom, hogy másnak e költő mit jelent...*

Sokunknak – mégis azt hiszem – tűz és víz egyszerre. Feneketlen nyomor, s elképesztő dúsgazdagság. Dér, rozsdá és ragyogás. Igazi lírai utazás.

Jómagam először azt hallottam, hogy írt egy gyönyörű verset az édesanyjáról.

Bocsánat, nem igaz. Mert előbb a verset hallottam, s csak aztán tanultam meg, hogy ő írta. Akkor is elébb úgy rögzült bennem, hogy JÓZSE FATILLA. Ez számomra így nagyon dallamosan hangzott – ez a Fatilla. Úgymond rendes költőhöz méltó névnek tűnt. A JÓZSE sem zavart ebben a kurtított formában. Egyáltalában nem, lévén hogy akkor még egy másik országban éltam, ahol a Józse nem számított furcsaságnak.

S hogy ezt a remekművet tulajdonképpen magyar nyelven írták? Az ennél valamivel később ütött hatalmas szöveget a fejembe. (Azóta is ott van.)

Évek múltak el azóta, hogy – értsük ezt a szót, miként akarjuk: – kívülről megtanultam/megtanultuk mindenfelé és sokan a MAMÁT. Csecs- dinamókat, tar ágakat, karóval jötnemeket és egyebeket is, csakhogy aztán még több év szelelt el, rakódott a guanó emlékezetemben/emlékezetünkben máig, amikor is talán már nem tudnánk hibátalanul elmondani egykor kedvenc költeményünket. De mintha egyre jobban éreznénk rendkívüli súlyát.

Item.

Egyesektől így hallható: bizony, szegény ország ez. Tapasztalható is néha. Ennek ellenére még szerethetnének egyszer igazából jóllakutni József Attilát! És ez talán még megcselekedhető lenne is az a bizonyos szárszói 1284-es tehervonat nélkül, bár igazából nehezen hihető a dolog. Kilencven év után különben is kicsit kései dala, hatyúdala lenne ez a gasztronómiai élvezeteknek.

De talán megtehető, valamiképp elérhető az – ebben az 1995-ben például –, hogy a költők dandárjából ne legyen amolyan: „magának rág mind, aki rág”. (S nincs is mit

rágna.) Ezen talán még leheme valahogy segíteni – mindenféle rosszízű szellemi és más „kollektivizáció” nélkül.

Egyébként meg:

– Két vonat közt lebzselnek a sínek – mintha így fogalmazott volna valaki.

Hát két költő közt a vonatok; (Nagyon szomorú dolog.) Egyszer meg valaki ilyet is mondott, hogy netalán be kellene aranyozni azt a sínszakaszt, ahol Attila, ugye... Azt se hiszem, hogy ez végig lett gondolva.

Tisztelt egybegyűltek, Attila! Ennyit akartam mondani. Itt: Salgótarjában.

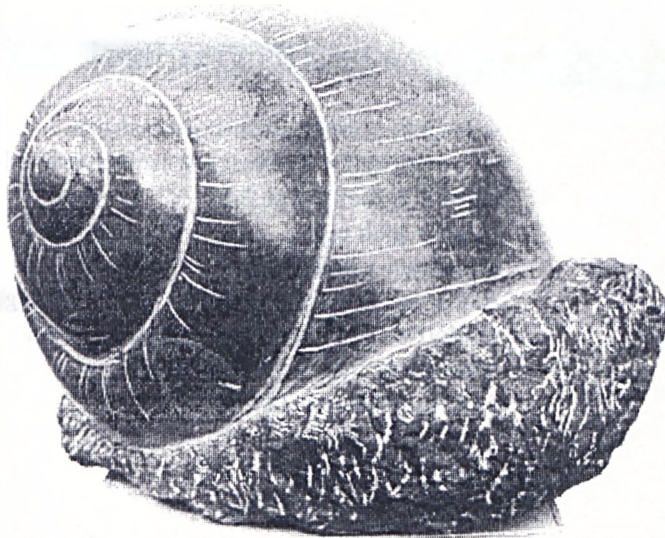
Örök emléked előtt tisztelegve...

A valahol mégiscsak SZENT, EGYETLEN ÉS HALHATATLAN KÖLTÉSZEZET NAPJÁN.

Mindannyiunk nevében, akik emlékezünk rád. Személyesen is akár, vagy lírád révén ismerünk.

Igazából sosem nyugodj békében, mert az egyenlő lenne a feledéssel!

(Elhangzott 1995. április 11-én, Salgótarjában, Kő Pál József Attila domborműve előtt.)

Bagi András szobra